

Dolgozat címe: Vadászható emlős ragadozók táplálkozásának vizsgálata a Bodrog Vadásztársaság területén

A dolgozatot készítő hallgató neve: Ignéczi Zsolt

Szak, képzési szint és munkarend megnevezése: Vadgazdamérnök BSC levelező tagozat

Intézet/tanszék megnevezése: Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék

Belső témavezető: Szabó László, egyetemi adjunktus, Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet

Külső témavezető: -

Szakedolgozatomban *“Vadászható emlős ragadozók táplálkozásának vizsgálata a Bodrog Vadásztársaság területén”* címmel három közepes testű szőrmés ragadozó – a vörös róka, az eurázsiai borz és az aranszakál – gyomortartalmát elemeztem, hogy jobban megértsem e fajok ökológiai szerepét a helyi élővilágban. Kutatásomat az a felismerés motiválta, hogy ezek a ragadozók mindenevő, opportunistá táplálkozásukkal számottevő hatást gyakorolhatnak az apróvadállományokra és a mezőgazdasági élőhelyek egyensúlyára.

Dolgozatom fő célkitűzései a következők voltak:

- a Bodrog Vadásztársaság területén elejtett vörös rókák, eurázsiai borzok és aranszakálok gyomortartalmának elemzése,
- a táplálék-összetétel fajonkénti és évszakos összehasonlítása,
- valamint a domináns zsákmánycsoportok (kisemlősök, madarak, gerinctelenek, növényi anyagok) azonosítása.

A mintagyűjtést a Bodrog Vadásztársaság közel 8770 hektáros vadászterületén végeztem, szoros együttműködésben a helyi vadászokkal. A gyomrokat minden esetben egyedi azonosítóval láttam el (faj, ivar, kor, hely, időpont), majd -20 °C -on tároltam, hogy a maradványok állapota sértetlen maradjon. A mintagyűjtést egész éven át folytattam, így lehetőségem nyílt a szezonális eltérések vizsgálatára is. A laboratóriumban steril körülmények között boncoltam fel a gyomrokat, majd a tartalmakat morfológiai bélyegek alapján azonosítottam. Az így nyert adatokat táplálékkategóriákba soroltam, és Excel-adatbázisban rögzítettem.

Eredményeim szerint mindhárom faj mindenevő, opportunista táplálkozást folytatott, de eltérő domináns táplálékforrásokat hasznosítottak. A vörös róka étrendjében a kisemlősök és a növényi anyagok domináltak, kiegészítve kisebb arányban döggel, gerinctelenekkel és madarakkal. A borz esetében a növényi táplálék és a talajlakó gerinctelenek játszották a főszerepet, míg kisemlősöket vagy madarakat szinte alig találtam a gyomraiban. Az aranysakál táplálkozásában a növényi anyagok és a dögevés volt meghatározó, kiegészítve kisemlős- és madármaradványokkal.

Az évszakos eltérések is jól kimutathatóak voltak. Tavasszal a rókák étrendje vegyesebb volt, nyáron a rágcsálók és a gyümölcsök domináltak, míg télen a dögfogyasztás aránya növekedett. A borzok étrendje kevésbé változott, inkább az adott évszak terményeihez és gyümölcseihez igazodott. Az aranysakál esetében a rendelkezésre álló minták alapján szintén szezonális különbségek mutatkoztak: nyáron főként növényi táplálék, ősszel és télen pedig nagyobb arányban dög és állati eredetű táplálék került elő.

Következtetésem szerint a vizsgált ragadozók opportunistáknak fogva a könnyen elérhető táplálékforrásokat hasznosítják, így az apróvadfajokra gyakorolt közvetlen predációs nyomás jelen vizsgálatban mérsékeltnak bizonyult. Eredményeim megerősítik, hogy a vörös róka és az aranysakál állományának szabályozása indokolt lehet a vadgazdálkodás szempontjából, különösen az apróvad- és őzgida-állomány védelme érdekében. A borz viszont inkább gerinctelen- és növényevő étrendje miatt kevésbé jelent közvetlen veszélyt az apróvadfajokra, viszont az általa okozott vadkár miatt indokoltnak tartom az intenzív gyérítést.

Úgy vélem, vizsgálatom eredményei hozzájárulnak a Bodrog Vadásztársaság területén zajló ragadozó- és vadgazdálkodási döntések megalapozásához. A kutatás rámutatott a ragadozó fajok közötti különbségekre, valamint az étrend szezonális változásaira, ami segíthet a fenntartható vadgazdálkodás kialakításában. További vizsgálatok során hasznosnak tartanám a molekuláris azonosítási módszerek bevonását, illetve a több éven átívelő mintagyűjtést, amelyek még pontosabb képet adnának a ragadozók táplálkozásának hosszú távú dinamikájáról.